ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΦΟΝ ΒΕΝΤΕΡ

ΣΤΑ ΝΥΧΙΑ ΤΩΝ ΣΙΚΕΛΩΝ ΛΗΣΤΩΝ

(ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ)

ΝΑΣ γνωστὸς κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα Γερμανὸς συγγραφεύς, ὁ κόμης Βίλχελμ φὸν Βέντερ, θέλησε κατὰ τὸ 1806 νὰ ἐπισκεφθῆ τὴ Σικελία. Εἶχε ἀκούσει τόσο πρωτότυπα πράγματα γιὰ τὴν ἐξωφρενικὴ — καὶ ἀνήκουστη γιὰ Εὐρωπαϊκὴ χώρα — ληστοκρατία τῆς νήσου αὐτῆς, ὥστε θέλησε νὰ βεβαιωθῆ καὶ προσωπικῶς.

Τὶς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψι ἐκείνη, καθὼς καὶ τὰ σχετικὰ «ἄλμυρὰ» παθήματά του, ὡς ἑξῆς τὰ ἀφηγήθηκε σ' ἕναν δημοσιογράφο, μόλις γύρισε στὴν πατρίδα του :

—Τὴ γλύτωσα φτηνά. Φτηνότατα. Ἀκόμη δὲν πιστεύω ὅτι βγῆκα ζωντανὸς ἀπὸ τὴ σφηκοφωλιὰ ἐκείνη. Ἀλλὰ ἄς πάρουμε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀρχή...

»Περίεργος νὰ μελετήσω ἀπὸ κοντά, τὴν ἰδιόρρυθμη κατάστασι τῆς τρομοκρατίας μᾶς ὁλόκληρης πολυανθρώπου νήσου ἀπὸ τοὺς ληστάς, ξεκίνησα ἀπὸ τὴ Βιέννη, στὴν ὁποία βρισκόμουν τότε, γιὰ τὴ Σικελία. Φθάνοντας στὴν Τεργέστη, μπῆκα σ' ἕνα πλοῖο, κι' ὕστερα ἀπὸ ἀρκετῶν ἡμερῶν ἥσυχο ταξεῖδι, ἀποβιβάστηκα στὴν Κατάνη τῆς Σικελίας.

»Εἶχα μαζύ μου πληθώρα συστατικῶν ἐπιστολῶν ἀπὸ καρδιναλίους κι' ἀρχιεπισκόπους, γιὰ τὸν ἡγούμενο τοῦ τεραστίου μοναστηριοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Σκόπευα, σὰν λιγάκι κοιλιόδουλος ποὺ ἤμουν, νὰ ἐγκατασταθῶ στὸ πλουσιώτατο αὐτὸ μοναστῆρι τῶν Βενεδικτίνων καὶ περνῶντας ἐντωμεταξὺ «ζωὴ καὶ κόττα», νὰ τὸ καταστήσω συγχρόνως ὁρμητήριο τῶν ἐρευνῶν μου...

»Ὁ ξενοδόχος μου προθυμοποιήθηκε τὴν ἑτομένη τὸ πρωΐ νὰ μοῦ βρῆ ἕναν καλὸ ἀγωγιάτη μὲ δυὸ ρωμαλέα μουλάρια. Στὸ ἕνα φόρτωσα δυὸ βαλίτσες μου — στὴ μιὰ εἶχα βιβλία καὶ κάπου 4 χιλιάδες δουκάτα, καὶ στὴν ἄλλη ἐσώρουχα κι' ἐνδύματα — καὶ στὸ ἄλλο μουλάρι ἀνέβηκα ἐγώ. Τρίβοντας τὰ χέρια του ὁ ξενοδόχος ἀπὸ χαρὰ καὶ χαμογελῶντας ἀπὸ εὐχαριστησι ὁ ἀγωγιάτης μου, ἄλλαξαν ἀρκετὰ βλέμματα ἀποχαιρετισμοῦ. Ἔτσι τοὐλάχιστον τὰ νόμισα τότε. Ἀποχαιρέτησα ὕστερα κι' ἐγὼ τὸν φιλόφρονα ξενοδόχο μου, ἀφοῦ πλήρωσα πρῶτα γενναῖα τὸν σχετικὸ λογαριασμό του, καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ μοναστῆρι.

»Δέκα λεπτὰ πιὸ ἔξω ἀπὸ τὰ τελευταῖα σπίτια τῆς Κατάνης, μᾶς σταμάτησε ἕνα ἰσχυρότατο ἀπόσπασμα χωροφυλάκων. Εἶδα μὲ κατάπληξι ὅτι ἦταν πολυάριθμο, σὰν τάγμα ὁλόκληρο στρατοῦ. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικός, τριγυρισμένος κι' ἀπὸ ἄλλους κατωτέρους, μᾶς σταμάτησε, ζήτησε τὸ διαβατήριό μου κι' ἐπιστρέφοντάς μου το μὲ ρώτησε :

»—Ποῦ πᾶτε, σινιόρ ;

»—Στὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς Ἄμμου, ἐξοχώτατε !... βιάστηκε ν' ἀπαντήση ὁ ἀγωγιάτης μου.

»—Μάλιστα... Ἐκεῖ πηγαίνω !... πρόσθεσα κι' ἐγώ.

»—Ἄ... Καλά... Κοντὰ εἶσθε καὶ δὲν θέλετε, ὑποθέτω, συνοδεία !... εἶπε ὁ ἀξιωματικὸς καθησυχάζοντας.

»Τὸν εὐχαρίστησα, τὸν χαιρετίσαμε κι' ἐξακολουθήσαμε τὸ δρόμο μας. Δυὸ ὧρες τώρα περπατούσαμε, βρισκόμαστε σχεδὸν στὶς ἄγριες, τρομακτικὲς μὰ καὶ μαγευτικὲς βουναπλαγιὲς τῆς Αἴτνας, κι' ὅμως τὸ μοναστῆρι δὲν φαινόταν !... Ἀπορροφημένος τόση ὥρα ἀπὸ τὸ φριχτὸ μεγαλεῖο τῶν τοπίων τοῦ περιφήμου αὐτοῦ Σικελικοῦ ἡφαιστείου, εἶχα ξεχαστῆ. Μὰ νοιώθοντας σὲ μιὰ στιγμὴ ξαφνικὰ τὸ πέρασμα τῆς ὥρας, ἀνησύχησα καὶ ρώτησα τὸν ἀγωγιάτη μου :

»—Μήπως χάσαμε τὸ δρόμο ; Γιατί ὁ ἀξιωματικὸς ἐκεῖνος μᾶς εἶπε πὼς εἴμαστε κοντὰ στὸ μοναστῆρι...

»—Μπᾶ !... Ἀφηρημένος θὰ ἦταν ἴσως ἢ δὲν κατάλαβε τί εἶπε !... ἀποκρίθηκε γαλήνια ὁ ἀγωγιάτης μου..

»Καὶ βλέποντας κατὰ τύχην ἕναν πεζοπόρο χωρικό, ποὺ ἀναπαύοταν ἐκεῖ παρέκει στὸν ἴσκιο ἑνὸς δένδρου, τὸν ρώτησε φωναχτά, σὰν νἆθελε νὰ βεβαιώση καὶ σὲ μένα τὴν ἀλήθεια τῶν λόγων του :

»—Ἔ, πατριώτη !... Ἀπέχουμε πολὺ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου ;...

»—Καμμιὰ ὥρα ἀκόμη καὶ φτάσατε !... φώναξε κάπως ἔκπληκτος ὁ χωρικός. Μὰ τί διάβολο γυρεύετε κειπέρα ;...

»—Κάνε τὴ δουλειά σου ἐσύ !... βιάστηκε ν' ἀπαντήση ὁ ἀγωγιάτης, καὶ μαστίγωσε τὰ μουλάρια του, γιὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀποκεῖ. Αὐτὸ εἶνε δικός μας λογαριασμός !...

»Γέλασα μὲ τὴν περιέργεια τοῦ χωρικοῦ καὶ μὲ τὴν ἀπάντησι τοῦ ἀγωγιάτη μου. Πραγματικά, τὸ λόγο θἄδινα στὸν περίεργο ἐκεῖνον χωρικό, τί θἄκανα στὸ μοναστῆρι ; Κι' ὅμως, ὅπως ἀποδείχτηκε σὲ λίγο, ὁ ἁπλοϊκὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος εἶχε τὸ λόγο του, ποὺ ἐξεπλάγη, καθὼς καὶ τὸ σκοπό του ποὺ μᾶς ρώτησε !... Σὲ μισὴ ὥρα ἀντικρύσαμε ἕνα βαθύτατο καὶ ἀπόκρημνο φαράγγι, κατάφυτο ἀπὸ προαιώνιες βελανιδιές, κι' ἀμέσως ὕστερα τὰ γέρικα καὶ μισογκρεμισμένα τείχη τοῦ ποθητοῦ μοναστηριοῦ. Ἔδγαλα μιὰ κραυγὴ γοητείας. Χτισμένο στὰ 1156 τὸ παμπάλαιο αὐτὸ μοναστῆρι, σωστὸ τρομαχτικὸ φρούριο, στὶς ἀπαίσιες ἐκεῖνες ἐρημιές, βρισκόταν 600 μέτρα ἐπάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα... Βιάσαμε μὲ φωνὲς τὰ μουλάρια μας νὰ ταχύνουν τὸν προσεχτικό τους βηματισμὸ στὰ στενὰ καὶ πανύψηλα ἐκεῖνα μονοπάτια κι' ἐγὼ ἄρχισα νὰ ὀνειροπολῶ. Ἔβλεπα κιόλας μπροστά μου ὀρεχτικώτατα ψητά, διαλεχτὰ κρασιὰ κι' ὅλα τὰ λιγουρευτὰ ἐλέη, τέλος πάντων, τῶν πλουσίων μοναστηριῶν !... Ἄξαφνα ἕνα σφύριγμα ὀξύτατο μ' ἔβγαλε ἀπὸ τοὺς ρεμβασμούς μου. Τινάχτηκα ἀνήσυχος καὶ εἶδα νὰ βγαίνουν ἀπὸ μιὰ πυκνὴ λόχμη, ἐκεῖ κοντὰ στὴν πύλη τῆς ἐξώπορτας τοῦ μοναστηριοῦ, δυὸ - τρία ἄγρια ὑποκείμενα. Ἦσαν πάνοπλα καὶ μὲ σημάδευαν μὲ τὰ μακρυά τους καρυοφύλια. Κύταξα ἔκπληκτος, τρομαγμένος, τὸν ἀγωγιάτη μου, μὰ τὸν εἶδα κι' αὐτὸν ἀτάραχο καὶ τὸν ἄκουσα νὰ μπήγη γέλια τρανταχτά.

»—Ἀφεντικό, μοῦ εἶπε ὕστερα κοροϊδευτικά. Μοῦ εἴπατε νὰ σᾶς φέρω στὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς Ἄμμου... Ἐγὼ προτίμησα νὰ σᾶς φέρω στὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Γέροντος. Εἶνε, ξέρετε, πολὺ πιὸ φιλόξενοι ἐδῶ οἱ καλόγεροι, κι' ὁρίστε νὰ σᾶς συστήσω στὸν ἡγούμενό τους !...

»Νόμιζα πὼς ὀνειρεύμουν... Ὑπῆρχαν λοιπὸν δυὸ Ἁγίων Νικολάων μοναστήρια !... Μὰ ποῦ νὰ τὸ ἤξερα ἐγὼ αὐτό ; Ποῦ νὰ ἤξερα ὅτι τὸ πρῶτο μοναστῆρι ἦταν τὸ σίγουρο καὶ κατοικημένο ἀπὸ τοὺς καλογήρους, ἐνῶ τὸ ἄλλο ἦταν τὸ ἀπάτητο καὶ τρομερὸ λημέρι τῆς πιὸ πολυπληθοῦς καὶ πιὸ ἀπαισίας ληστοσυμμορίας τῆς Εὐρώπης ;

»—Ὁρίστε, κύριε κόμη !... μοῦ εἶπε σαρκαστικὰ ὁ Σικελὸς λήσταρχος, κατετὰν Βιττόριο ὀνομαζόμενος, ὅπως ἔμαθα ἀργότερα. Εἶμαι ἀπὸ χθὲς πληροφορημένος γιὰ τὴν ἄφιξί σας καὶ γιὰ τὴν εὐγενῆ ἐπιθυμία σας νὰ μᾶς ἐπισκεφθῆτε στὸ μοναστῆρι... Σᾶς βεβαιῶ πὼς θὰ σᾶς περιποιηθοῦμε περίφημα, γιατί εἶμαι κι' ἔχω φήμη τοῦ πιὸ φιλοξένου ἡγουμένου τῆς Σικελίας. Ὅσο γιὰ τοὺς καλογήρους μου, εἶνε περιποιητικώτατοι καὶ ἥμερα ἀρνάκια καὶ θὰ πεισθῆτε καὶ μόνος σας γι' αὐτὸ σὲ λιγάκι...

»Μουδιασμένον καὶ ἄναυδον, μὲ κατέβασαν ἀπὸ τὸ μουλάρι, ξεφόρτωσαν κι' ἅρπαξαν τὶς βαλίτσες μου καὶ μὲ ὠδήγησαν μέσα στὸ ἐρειπωμένο πειὰ αὐτὸ μοναστῆρι. Μπήκαμε σὲ μιὰ ἀπέραντη αἴθουσα, ποὺ χρησίμευε κ' ἄλλοτε καὶ τώρα γιὰ ἐστιατόριο. Κόντευε μεσημέρι πειὰ καὶ ξεχώρισα — οὔτε πολλούς, οὔτε λίγους — καμμὰ σαραντάριὰ τοὐλάχιστον ληστάς, κουρελιάρικα, ἀξύριστα καὶ βρώμικα ἀγριόμουτρα ὅλους τους, νὰ τρῶνε μὲ ὄρεξι λύκων. Ἄλλοι κατάχαμα, ἄλλοι πιτρὸς σὲ μακρουλὰ τραπέζια κι' ἄλλοι καβαλλικευτά, σὲ μακρυοὺς πάγκους, ροκάνιζαν ὅλοι μεγάλα κομμάτια ψητῶν προβάτων, ἔχοντας μπροστά τους πελώριες κανάτες κρασιοῦ καὶ πλάϊ τους ἕτοιμα τὰ γεμάτα ὅπλα τους !...

»Καγχασμοὶ ὑποδέχτηκαν τὴν εἴσοδό μου ἐκεῖ. Ὁ καπετὰν Βιττόριο μὲ κάθησε μὲ τὸ ζόρι μπρὸς σ' ἕνα σκαμνί, κάθησε κι' αὐτὸς ἀντίκρυ μου καὶ μὲ μιὰ τεράστια πιστόλα στὸ χέρι, μοῦ εἶπε :

»—Φάγε... Πιέ !... Ἂν σταματήσης, σοῦ τὴν ἄναψα κατάστηθα !...

»Σταυροκοπήθηκα μὲ τὴν ἀπαίτησί του κι' ἄρχισα — θέλοντας καὶ μὴ — νὰ τρώω καὶ νὰ πίνω. Ἐκεῖνος κατάπινε πότε - πότε ἀπὸ καμμιὰ μπουκιά, ἔπινε πιὸ σπανιώτερα, μὰ ἂν σταματοῦσα λίγο ἀπὸ τὸ νὰ τρώω — ἢ νὰ πίνω — καὶ πρὸ παντὸς ὅταν ἔπαυα νὰ πίνω ! — μοῦ φώναζε ἀπειλητικά :

»—Πιέ !... Πιέ !...

»Ἔτσι, σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, τὸ κεφάλι μου εἶχε κατεντήσει κουδουνὶ ἀπὸ τὸ ἀψὺ ἐκεῖνο καὶ μαυρόπηχτο Σικελικὸ κρασί... Ἄρχισα νὰ τὰ βλέπω ὅλα νὰ κουνιῶνται γύρω μου, ἔνοιωσα μολυβένιο τὸ μυαλό μου, κι' ὕστερα σὰν σκνίπα πειὰ ἀπὸ τὸ μεθύσι, ἔπεσα μπρούμυτα ἐπάνω στὸ τραπέζι...

»Ὅταν ξύπνησα, βασίλευε πειὰ ὁ ἥλιος. Μὰ εἶδα μὲ κατάπληξι ὅτι βρισκόμουν ξαπλωμένος στὸ ὕπαιθρο, ἐπάνω στὸ γρασίδι, καὶ τὸ ἐφιαλτικὸ μοναστῆρι δὲν φαινόταν πουθενά.... Σηκώθηκα κλονισμένος ἀπὸ τὸν πονοκέφαλο τοῦ μεθυσιοῦ μου κ' ἀντιλήφθηκα ἀμέσως ὅτι ἤμουν μισόγυμνος : Ὥστε ὄχι μονάχα τὰ λεπτὰ κι' ἀ τὶς βαλίτσες μου, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξώρουχά μου ἀκόμη μοῦ εἶχαν πάρει οἱ ἐκεῖνοι οἱ ἀχρεῖοι. Μ' ἔκπληξι ἐπίσης εἶδα στὴ φανέλλα μου κεφαστεωμένο τὸ ἑξῆς σαρκαστικὸ σημείωμα :

«Ὁμολογῶ ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τὸν κόμητα Βέντερ τὸ ποσὸν τῶν 3644 χρυσῶν δουκάτων, ὡς δάνειον ἄνευ ἐπιστροφῆς. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ἁγίου Νικολάου Γέροντος, τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1806.

Ὁ Λαβὼν Ἡγούμενος
Καπετὰν Βιττόριο» !...

»Εἶχε ἀρχίσει πειὰ νὰ νυχτώνη κ' ἔτσι ὁ πόδαρ ὁδρομος ἑνὸς μισόγυμνου ἀνθρώπου κειπάνω δὲν θὰ κινοῦσε κανενὸς τὴν ἐνόχλητικὴ περιέργεια. Ἄρχισα νὰ πεζοπορῶ. Πρὶν ξημερώσει ἐντελῶς ἀκόμα, ἔφτασα στὴν Κατάνη καὶ παρουσιάστηκα στὴν ἀστυνομία. Δήλωσα στὴν ταὐτότητά μου, τὸ πάθημά μου, κι' ἕνας πρόχειρος ἔρανος με ταξὺ τῶν κατοίκων — τὸν ὁποῖον διωργάνωσε ἡ Γερμανικὴ παροικία σ' αὐτὴ τὴ μεγαλούπολι — μοῦ ἔδωσε τὰ μέσα νὰ γυρίσω ἐδῶ στὴν πατρίδα μου !...

»Ὁ ληστὴς Βιττόριο ἐξοντώθηκε τὸ 1807».